

B. Moadeli

سؤال 52

ترجمه - Laitinen

مقادیر و فعالیت ها

✓ 1- انحلال پذیری AgCl در آب $1.278 \times 10^{-5} M$ است. با استفاده از DHLL

(Debye-Hückel limiting Law) موارد زیر را محاسبه کنید: (a) حاصلضرب انحلال پذیری

(b) $(K_{sp})^X$ انحلال پذیری در محلول KNO_3 0.01M و 0.03M (c) انحلال پذیری

در محلول K_2SO_4 0.01M

Answer: a) 1.620 (not 1.63) $\times 10^{-10}$ b) 1.43×10^{-5} ; 1.55×10^{-5}
c) 1.55×10^{-5}

(for ionic electrolyte $A_m B_n$): $-\log \gamma_i = 0.5 Z_i^2 \sqrt{\mu}$

(DHLL) $-\log \gamma_{\pm} = 0.5 \sqrt{\mu} \frac{m Z_A^2 + n Z_B^2}{m+n} = 0.5 Z_A Z_B \sqrt{\mu}$

✓ 2- حاصلضرب انحلال پذیری $CaSO_4$ در $10^\circ C$ برابر 6.4×10^{-5} است
بر اساس مولاریته ها

(Extended Debye-Hückel) EDHE و DHLL (a) ← استفاده از Mskab

EDHE: $-\log \gamma_{\pm} = \frac{0.5 Z_A Z_B \sqrt{\mu}}{1 + \sqrt{\mu}}$ حاصلضرب انحلال پذیری بر اساس فعالیت ها

بسته آورید

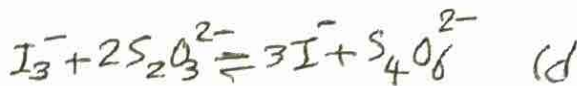
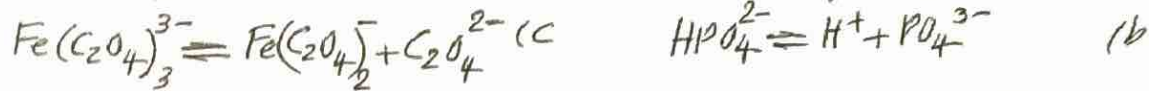
EDHE بدلیل تقریب فارستوالی حالت در محلول 0.01M (b) ← استفاده از

$MgSO_4$ و $MgCl_2$ 0.01M

answer: a) 1.2×10^{-5} ; 1.6×10^{-5} b) in $MgCl_2$ $\mu = 0.07$, $S = 1.05 \times 10^{-2}$

in $MgSO_4$, $\mu = 0.065$, $S = 6.2 \times 10^{-3}$

3 ← ✓ با استفاده از EDBE رابطه ثابت های تعادل واکنش های زیر را به عنوان تابعی

Answer: $pK' = pK - [\sqrt{\mu} / (1 + \sqrt{\mu})] y$

→ $y = a) 15 ; b) 3 ; c) -2 ; d) -1$

4 ← ✓ در 20°C فشار بخار آب در یک محلول H_2SO_4 با چگالی 1.3947

حاصل 49.52% H_2SO_4 برابر 6.6 mmHg است. آب خالص در دمای

یک فشار بخار برابر 17.4 mmHg دارد. ضریب فعالیت آب در محلول H_2SO_4

Answer: 0.45

را محاسبه کنید.

5 ← ✓ اگر ثابت تعادل برای واکنش $H_2O + D_2O \rightleftharpoons 2HOD$ در 25°C برابر 33

باشد، درصد H_2O ، HOD و D_2O را در (a) نمونه طبیعی آب

اگر هیدروژن طبیعی دارای 99.985% H و 0.015% D (برصد وزنی) باشد

(b) در آب سنگین را کمتر با خلوص 99.75% مولی از دو تریوم.

Answer, a) 99.98%, 0.015%, 7.6×10^{-7} %

b) 6.8×10^{-4} %, 0.48%, 99.52%

تعداد های اسید و باز در محلول آب ۲۲

۶- که تعادل $PtCl_4^{2-} + H_2O \rightleftharpoons PtCl_3(OH)^{-} + H^+ + Cl^{-}$ که با محلول K_2PtCl_4 با غلظت اولیه $0.01 M$ در آب خالص آغاز شده است را در نظر بگیرید. فرض کنید که pH متر $-\log a_{H^+}$ (فعالیت) را نمایش می دهد. با استفاده از EDHE غلظت $PtCl_4^{2-}$ را نسبت آورید هنگامیکه pH متر عدد 3.00 را نشان می دهد.
 Answer: $\alpha = 0.031$; $C = 8.8 \times 10^{-3} M$

۷- $50 mL$ از محلول $0.1 M H_2A$ با $0.1 M NaOH$ تیترو می شود. ثابت های تعادل K_1 و K_2 به ترتیب برابر 10^{-4} و 10^{-6} می باشند. برای هر یک از نقاط سفین زیر pH را محاسبه کنید در صورتیکه: (a) ضرایب فعالیت برابر واحد فرض شوند. (b) با استفاده از EDHE ضرایب فعالیت محاسبه شوند. حجم $NaOH$ اضافه شده: 0 ، 10 ، 50 ، $100 mL$ ، 75

Answer: a) 2.51 ، 3.41 ، 5.00 ، 6.00 ، 9.26 ^{3.41}
 b) 2.51 ، 3.35 ، 5.00 و 5.67 ، 9.02 ^{9.12}

۸- با فرض ضرایب فعالیت واحد، pH هر یک از محلول های زیر را محاسبه کنید:
 (a) آب در تعادل با CO_2 هوا؛ $C_{H_2A} = 1.3 \times 10^{-5}$ و $K_1 = 3 \times 10^{-7}$
 و $K_2 = 6 \times 10^{-11}$ (b) آب صفت (a) که با $NaOH$ به $pH=7$ آورده شده است و مجدداً اجازه برقراری تعادل با CO_2 هوا می یابد.
 (c) محلول استاندارد $0.1 M HCl$ در تعادل با CO_2 هوا که با حجم برابر از $NaOH$ تیترو شده است که در آن مجموع غلظت یون های قلیایی برابر $0.100 M$ است اما آلودگی کربنات برابر 2% است (منته)

یعنی $(2\% OH^-)$ توسط میزان استوکیومتری معادلی CO_2 آلوده شده

Answer: a) 5.74 b) 6.48 c) 4.92
 (not 6.40)

۹- اگر تیتراسیون در صفت c مسئله قبل تا $pH=7.0$ (a) و $pH=9.0$ (b) ادامه یابد (با همان محلول $NaOH$ مفروض) درصد خطای تیتراسیون را به صورت درصدی محاسبه کنید.

Answer: a) 0.76% b) 1.86%

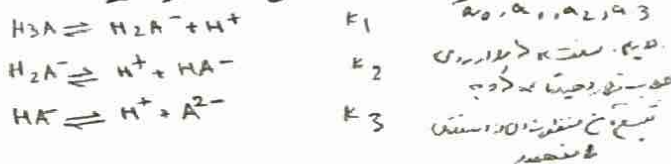
10- محلول H_3PO_4 به $pH=7$ آورده شده است با افزودن $NaOH$ غلظت گونه‌های مختلف صنفات را در این محلول اگر غلظت کل گونه‌ها برابر $0.2M$ باشد محاسبه کنید. قدرت یونش محلول را در بافر محاسبه کنید.

$pK_1 = 2.15$ و $pK_2 = 7.15$ و $pK_3 = 12.40$

Answer: a) $[H_3PO_4] = 1.6 \times 10^{-6} M$, $[H_2PO_4^-] = 0.117 M$
 b) $\mu = 0.365$ $[HPO_4^{2-}] = 0.083 M$, $[PO_4^{3-}] = 3.3 \times 10^{-7} M$

11- فرض کنید اسید سه عاملی H_3A سه فرآیند یونیزاسیون یکسان و مستقل دارد.

در اینصورت حداقل مقادیر a) K_1/K_2 و b) K_1/K_3 چه قدر خواهد بود؟

Answer: a) 3 b) 9

12- در $1M$ KOH فعالیت آب برابر 0.963 در $24^\circ C$ در نظر گرفته می‌شود. اگر pK_w برابر 14 باشد حاصلضرب فعالیت یون های هیدروکسید و هیدرونیوم در محلول محلول $1M$ KOH را بدست آورید؟

$a_{H_2O} = 0.963 \rightarrow -\log f = \frac{0.5 \sqrt{M}}{1.2} = 0.247 \rightarrow f = 5.65 \times 10^{-1}$
 Answer: $9.63 \times 10^{-15} \rightarrow K = K' \cdot f \rightarrow K = 5.65 \times 10^{-15} \rightarrow \text{to what?}$

$\frac{a_{H^+} \cdot a_{OH^-}}{a_{H_2O}} = K_w \Rightarrow a_{H^+} \cdot a_{OH^-} = K_w \cdot a_{H_2O}$
 13- محلول $0.01M$ HCl (a) را با pH برابر 13 محلول $0.01M$ H_3PO_4 (b) مقایسه کنید.

و $(pK_a = 9.26)$ را رسم کنید. 10^{-10}

«تعادل های اسید-باز در محلول های مخیرگی»

14- با فرض K_{SH} اتانول برابر 3×10^{-20} ، pH اتانول را برای 0، 50، 100، 90، 99، 99.9، 100، 100.1 و 101٪ از مقدار استوکیومتری واکنش افزوده شده برابر تیتراسیون $HClO_4$ $10^{-3} M$ با سدیم اتوکیه $0.01 M$ در اتانول 100٪ را محاسبه کنید.

Answer: 3.0, 3.32, 4.03, 5.04, 6.04, 9.76, 13.48, 14.48

15- مقادیر pH در 0، 10، 50، 90، 99، 100 و 101٪ از خنثی سازی $0.01 M$ استیک اسید ($K_a = 4.8 \times 10^{-11}$) را اتانول ($K_{SH} = 3 \times 10^{-20}$) با سدیم اتوکیه $0.01 M$ را محاسبه کنید.

Answer: 6.15, 8.32, 10.32, 11.27, 12.31, 13.90, 15.48

16- برابر تیتراسیون N_6N - دی ایتیل آمین ($pK_B = 5.78$) با $HClO_4$ در استیک اسید سرد ($pK_{SH} = 14.45$) مقادیر pH را در مقادیر (در صد) استوکیومتری $HClO_4$ افزوده شده زیر بنویسید: 0، 50، 99، 100، 101٪. فرض کنید $pK_{BH^+} = 5.78$. غلظت اولیه باز را برابر $0.01 M$ گرفته و از تغییرات حجم صرف نظر کنید.

Answer: 10.56, 10.26, 8.56, 6.77, 5.00

17- برابر تیتراسیون یک باز در استونیتریل با $K_B = 10^{-15}$ و ثابت تشکیل خوردگی و لوتانتی مردوح آن برابر 20 (H_3^+)، غلظت یون هیدروژن را برابر هر یک از دردهای داده شده زیر برابر مقادیر استوکیومتری $HClO_4$ افزوده شده را محاسبه کنید: 0، 50، 90، 100، 110. غلظت اولیه باز را برابر $0.001 M$ و K_{SH} را برابر 10^{-32} در نظر بگیرید و از رقیق شدن محلول صرف نظر کنید.

Answer: 1×10^{-23} ، 1.0×10^{-17} ، 9.1×10^{-17} ، 1.0×10^{-10} ، 1.0×10^{-4}

کاربرد تیتراسیون‌های اسید-باز

۱۸- یک محلول استاندارد NaOH با Na_2CO_3 آلوده شده است. با افزودن قاتلین در سه ما برای تیتر کردن 50.00 mL، 0.5010 M HCl به 30.50 mL نیاز است. با جوشاندن برای خارج کردن CO_2 برای همان مقدار اسید به 30.00 mL تا نقطه پایانی متیل ارانژ نیاز است. مقدار مول‌های (a) NaOH و (b) Na_2CO_3 در لیتر را محاسبه کنید.

Answer: a) 0.808 b) 0.0137

۱۹- یک نمونه گندم به حجم 1.246 g برای تعیین نیتروژن نیتروژن پروتئین به روش کبابل (تبدیل نیتروژن موجود در نمونه به آمونیاک) تجزیه شده است، با مقدار زیر از H_3BO_3 در فلاسک گیرنده تقطیر. درصد نیتروژن را در صورتیکه 13.9 mL از 0.0962 M HCl تا نقطه پایانی سبز بیروگرزول مورد نیاز باشد را محاسبه کنید.

Answer: 1.426%

۲۰- یک نمونه 0.3126 گرمه از از KCl حاوی کمترین استون تبادلگر کاتیون (به فرم اسیدی) عبور داده شده است. اگر 41.63 mL از محلول NaOH برای سختی سیال خروجی از استون تبادلگر تا نقطه پایانی قرمز متیل مورد نیاز باشد، مولاریته NaOH را محاسبه کنید.

Answer: 0.1007 M

۲۱- یک نمونه 1.6321 گرمه از Na_3PO_4 و NaCN از یک استون تبادلگر کاتیون به فرم اسیدی عبور داده می‌شود. اگر سیال خروجی از استون به 34.14 mL از 0.1041 M NaOH $\rightarrow$ mmol Na_3PO_4 در نمونه را محاسبه کنید.
  $\text{H}_3\text{PO}_4 - \text{HCN} \xrightarrow{\text{در نمونه}} \text{HCN} - \text{H}_2\text{PO}_4$

Answer: 35.70%

۲۲- اگر ضریب نفوذ CO_2 در پلی اتیلن برابر $1.0 \times 10^{-9} \text{ mL} \cdot \text{cm} / \text{sec} \cdot \text{cm}^2 \cdot \text{cmHg}$ و اگر هوا شامل 0.033% CO_2 باشد. مقدار کربنات تولید شده در یک هفته در میان اتاق در یک بطری یک لیتری (ضخامت 1 mm و مساحت 500 cm^2) از جنس پلی اتیلن حاوی 0.1 M NaOH را محاسبه کنید.

Answer: 3×10^{-6} moles

« انحلال نیتروژن در آب »

23- حاصلضرب انحلال نیتروژن CaCO_3 برابر 1×10^{-8} می باشد. ضرایب فعالیت را برابر واحد فرض کرده و معده رولنیر بدون کرنیت را در نظر بگیرید. ($\text{p}K_1 = 6.5$ و $\text{p}K_2 = 10.3$) مقادیر زیر را محاسبه نمایید:

(a) حلالیت CaCO_3 در آب (b) pH محلول استوایی از CaCO_3

(c) حلالیت CaCO_3 در $\text{pH} = 7$

Answer: a) $1.6 \times 10^{-4} \text{ M}$, b) 10.18 c) 0.005 M

24- حاصلضرب انحلال نیتروژن CdS برابر 10^{-28} است. ثوابت تشکیل مرحله ای متوالی $\text{Cd}(\text{NH}_3)_4^{2+}$ برابر با $K_1 = 300$ ، $K_2 = 100$ ، $K_3 = 20$ و $K_4 = 6$ می باشد. ثابت تشکیل یازم NH_3 را برابر با 2×10^5 و ثوابت تفکیک اسید H_2S را برابر با $K_1 = 10^{-7}$ و $K_2 = 10^{-15}$ در نظر بگیرید. انحلال نیتروژن مولار CdS را در محلول های زیر محاسبه نمایید (محلول های زیر):

(a) 0.1 M NH_3 (b) بافری با $\text{pH} = 9$ که حاوی مخلوط کل از NH_3 و NH_4Cl می باشد.

Answer: a) 3×10^{-11} b) 8.5×10^{-11} → 8.34×10^{-10}

25- حاصلضرب انحلال نیتروژن CaC_2O_4 برابر با 2×10^{-9} می باشد. برای آنزاکسید اسید: $K_1 = 6 \times 10^{-2}$ و $K_2 = 6 \times 10^{-5}$. ضرایب فعالیت را برابر واحد فرض کرده آن گاه انحلال نیتروژن CaC_2O_4 را در pH های به ترتیب 1، 2، 3، 4 و 6 محاسبه کنید و نتایج را به صورت گرافیکی نمایش دهید. (در رسم نمودار)

Answer: $S = 3.0 \times 10^{-3}$, 6.2×10^{-4} , 1.9×10^{-4} , 7.3×10^{-5} , 4.8×10^{-5} , $4.5 \times 10^{-5} \text{ M}$

26- حاصلضرب انحلال نیتروژن MgNH_4PO_4 برابر 2.5×10^{-12} است. انحلال نیتروژن آن را در بافرهای با pH های 8، 9، 10 که حاوی $\text{NH}_4^+ + \text{NH}_3$ با غلظت کل برابر 0.2 M و سفقات با غلظت کل برابر 0.01 M می باشند، را محاسبه نمایید.

نسبت تشکیل $Mg(OH)^+$ برابر 300 و K_a برای NH_4^+ برابر 5×10^{-10}
 مقادیر pK برای H_3PO_4 برابر 2.15 ، 7.15 و 12.4

Answer: $S = 3.8 \times 10^{-5}$ ، 4.8×10^{-6} ، $1.9 \times 10^{-6} M$
 2.63×10^{-4}

27 ← مقدار pK_{sp} برای BiI_3 برابر 18.09 و ثوابت تشکیل کلی کمپلکس‌های مرتبه بالاتر Bi^{3+} و I^- برابر $\log \beta_4 = 14.95$ ، $\log \beta_3 = 16.8$ ، $\log \beta_2 = 18.8$ هستند. کمپلکس‌های مرتبه پایین‌تر سهم قابل‌انگیزی دارند. از داده‌های فوق حلایت BiI_3 در محلول $0.01 M$ KI را محاسبه کنید.

Answer: $4.4 \times 10^{-3} M$ (تقریب اولی = 5.7×10^{-3})

28 - انحلال پذیری جیوه (I) کلرید در غلظت‌های یون کلرید 0.1 تا $1.0 M$ از رابطه تجربی $S = 5.9 \times 10^{-6} + 7.9 \times 10^{-9} [Cl^-]^2$ پیروی می‌کند. $K_{sp} = 1.0 \times 10^{-18}$ در نظر گرفته شود. مقادیر ثوابت‌های تشکیل کمپلکس‌های Hg_2Cl_2 و $Hg_2Cl_3^-$ را بدست آورید.

Answer: $\beta_2 = 5.4 \times 10^{12}$ و $\beta_3 = 7.2 \times 10^{13}$
 5.36×10^{12} ، 7.18×10^{13}

29 - ثابت تشکیل $Zn(OH)^+$ برابر 2×10^4 است. حاصلضرب انحلال پذیری $Zn(OH)_2$ برابر 1.3×10^{-17} می‌باشد. ثابت تعادل واکنش واکنش
 $Zn(OH)_2 (جامد) \rightleftharpoons HZnO_2^- + H^+$ برابر 3×10^{17} می‌باشد و برای واکنش
 $Zn(OH)_2 (جامد) \rightleftharpoons ZnO_2^{2-} + 2H^+$ برابر 10^{-29} است.
 (a) مقادیر β_3 و β_4 ، ثابت‌های تشکیل $HZnO_2^-$ و ZnO_2^{2-} را محاسبه کنید.
 (b) انحلال پذیری $Zn(OH)_2$ را در pH های برابر 7 ، 8 ، 9 ، 10 ، 11 ، 12 و 13 محاسبه کنید. فرض کنید انحلال پذیری ذاتی (ناش از تعادل $Zn(OH)_2$) قابل‌ملاحظه نظر کردن است.

Answer: a) $\beta_3 = 2.3 \times 10^{14}$ ، $\beta_4 = 7.7 \times 10^{15}$ ، b) $S = 0.13$ ، 1.3×10^{-3} و 1.3×10^{-5} ، 1.9×10^{-7} ، 3×10^{-7} ، 3×10^{-6} ، 4×10^{-5} ، $1.3 \times 10^{-3} M$
 7.69×10^{13}

30- با فرض فریب فعالیت واحد، انحلال پذیری یک ماده 1:1 در آب در دمای 30°C حاصل فریب انحلال پذیری برابر 10^{-10} و ثابت تفکیک آن برابر با 10^{-2} ، 10^{-4} ، 10^{-6} و 10^{-8} باشد را محاسبه کنید.

Answer: $10^{-5} M$, $1.1 \times 10^{-5} M$, $1.1 \times 10^{-4} M$, $10^{-2} M$

31- در مثال گلاب آکیم، H_2Dx به صورت زیر واکنش می دهد:

حاصل فریب انحلال پذیری $[Ni^{2+}][HDx^-]^2$ برابر 4.3×10^{-24} می باشد.

یک برای H_2Dx برابر 2.6×10^{-11} . انحلال پذیری را در $pH=5$ در محلولی

حاصل $3 \times 10^{-3} M$ H_2Dx اضافه اگر $S_{Ni(HDx)_2}^0 = 9.7 \times 10^{-7}$ باشد، (فریب فعالیت

را برابر واحد فرض کنید) برای $Ni(HDx)_2$ صواب کنید.

Answer: $1.04 \times 10^{-6} M = [Ni^{2+}] + S_{Ni(HDx)_2}^0$

32- اگر در $30^\circ C$ ، KCl را اسید سید انحلال پذیری برابر

0.031 mol/Lit و ثابت تفکیک برابر 1.3×10^{-7} داشته باشد. انحلال پذیری ذاتی

و حاصل فریب انحلال پذیری را محاسبه نماید.

Answer: $0.031 - 0.3 \times 10^{-5} = 0.031$ انحلال پذیری ذاتی

$$K_{sp} = 4 \times 10^{-9}$$

33- تشریح نماید که افزایش انحلال پذیری MgC_2O_4 در حضور مقدار اضافی

$(NH_4)_2C_2O_4$ به طور مکرر به دلیل اثر فعالیت است یا تشکیل کمپلکس؟

« رسوبها همانا حاصله »

34- اگر $(K_{sp}=8 \times 10^{-9})$ $BaCO_3$ و $(K_{sp}=2 \times 10^{-9})$ $SrCO_3$

یک محلول امیده آل کلین تشکیل دهند، که مولی نظری $BaCO_3$ در رسوب دارد رسوب کند
نیز از Sr^{2+} از محلول با مول های برابر از Ba^{2+} و Sr^{2+} رسوب کرده باشد، را محاسبه
کنند.

Answer: 0.286

35- نسبت توزیع (فردی توزیع) برای سیستم $MgNH_4PO_4 + AsO_4^{3-} \rightleftharpoons MgNH_4AsO_4$
 $+ PO_4^{3-}$ برابر 0.18 باشد. (a) کدامیک از دو جامد خاص انحلال پذیری
بیشتری دارد. (b) اگر یک لیتر از آرسنات $10^{-7} M$ با غلظت تیتراگود
تا غلظت آن $0.1 M$ برساند و اگر 99.9٪ از غلظت به صورت
 $MgNH_4PO_4 \cdot 6H_2O$ رسوب کند، چه درصدی از آرسنات در محلول باقی مانده اند؟

Answer: %0.56

36- حاصل فریب های انحلال پذیری CaC_2O_4 و SrC_2O_4 به ترتیب برابر 1.8×10^{-9}
و 5.4×10^{-8} است. یک لیتر از محلول حاوی 0.1 مول از Ca^{2+} و 10^{-6}
مول از Sr^{2+} با 0.1 مول از یون اگزالات وارد واکنش می شود.

(a) غلظت یون های Ca^{2+} و Sr^{2+} باقی مانده در محلول را محاسبه کنید. فرض
کنند بر یک لیتر میان جامدهای CaC_2O_4 و SrC_2O_4 و هم رسوب با به دام انداختن
یون وجود ندارد. (b) غلظت Sr^{2+} باقی مانده در محلول را محاسبه کنید. CaC_2O_4 و SrC_2O_4
یک محلول جامد کلین امیده آل تشکیل دهند را محاسبه کنید. (c) اگر تعادل محلول-جامد
آهسته باشد و یک جامد نا کلین تشکیل شده باشد چه نسبت (ترتیب) از مخلوط کردن
کمتر همسوی واقع می شود (همسوی Sr^{2+})؟

Answer: a) $1.8 \times 10^{-7} M$, $10^{-6} M$ b) $5.4 \times 10^{-11} M$
c) افزودن اگزالات به $Ca^{2+} + Sr^{2+}$

37- یک لیتر محلول حاوی 10^{-6} مول از کرومات و 0.2 مول از مولیبات با مقدار کافی یون هاس سرب واکنش داده تا یونهای از مولیبات رسوب کنند. کته از کرومات رسوب کرده را محاسبه کنید اگر D یا A برابر 0.004 باشد. (PbCrO₄ از PbMoO₄ اختلاف پذیر است.) غرض کنید:

(a) تشکیل محلول جامد ممکن و (b) تشکیل محلول جامد ناممکن
Doerner-Hoskins

Answer: a) 0.004 b) 0.0028

« حینتهای تجزیه واکتسهای رسوب کرد »
38- رسوب فقط از CaCO₃ و MgCO₃ به روش گرمایی (thermogravimetric) تجزیه شده است. پس از حرارت دادن برای تشکیل CaCO₃ و MgO، رسوب 0.4123 گرم دارد پس از محلول کردن تا رسیدن به CaO و MgO جرم برابر 0.2943 گرم دارد. جرم CaO (مخون را محاسبه کنید.

Answer: 0.1504 g

39- نمونه ای به جرم 0.9876 گرم حاوی فقط CaCO₃ و MgCO₃ تا تشکیل فلکس از CaO و MgO به جرم 0.5123 گرم مستقل شده است. (a) جرم CaCO₃ در نمونه را محاسبه کنید. (b) جرم باقی مانده در رسوب نمونه تا MgO و CaCO₃ مستقل منته را محاسبه کنید.

Answer: a) 0.4887g b) 0.7272g

40- یک نمونه 0.4987 گرم حاوی فقط ZnS و CdS حل شده و فلزات به طور کلی به صورت $MNH_4PO_4 \cdot 6H_2O$ رسوب داده شدند که پس مستقل شده تا جرم 1.3974 فلکس به شکل $M_2P_2O_7$ بدست آید (پیروفوسفات) جرم ZnS در نمونه را محاسبه کنید.

Answer: 0.0567g

4. N - برای تک نقطه $10^{-3} M$ برید و $10^{-1} M$ برید، در حد خطی در تیتراسیون برید و برید با $AgNO_3$ را محاسب کنید، از رتق شدن و تشکیل محلول جامد صرف نظر کنید.

$$K_{sp, AgI} = 10^{-16}, K_{sp, AgBr} = 4 \times 10^{-13}$$

Answer: - 2.5% و 0.025%

خطای تیتراسیون تقریباً برای سنجش برید $0.1 M$ در حضور $0.01 M$ برید و محاسبه کنید. از هر سویی و تشکیل محلول جامد صرف نظر کنید.

$$K_{sp, AgCl} = 2 \times 10^{-10}$$

Answer: 0.005%

4. P Na را برای تیتراسیون روی محلول $0.1 M NaClO_4$ در استونیل با $0.1 M$ تترا اتیل آمونیوم کلرید در 0، 50، 90، 100 و 110% نقطه هم ارزی را محاسبه کنید. تا شیرتقین شدن (افزایش حجم) را منظور کنید. ثابت های تشکیل را برابر 10، 10 و 10 به ترتیب برای $NaClO_4$ ، $Et_4N^+Cl^-$ و $Et_4N^+ClO_4^-$ و حاصلضرب انحلال پذیری برای $NaCl$ را برابر 10^{-9} در نظر بگیرید.

Answer: 1.21، 1.63، 2.46، 4.50، 6.50

« تعادل کمپلکس: تیورس و کاربردها »

4. مقادیر تغییرات ثابت های تشکیل محلهای K_1 ، K_2 ، K_3 و K_4 را برای آمین های روی $(Zn(NH_3)_n)$ برابر 2.27، 2.34، 2.40 و 2.05 در نظر بگیرید. کرسی از Zn^{2+} بصورت کمپلکس شده در محلول های حاوی 0.1 و 0.01 و $1 M NH_3$ آزاد را بدست آورید.

Answer: 0.035، 8.0×10^{-6} ، 8.6×10^{-10}

4. برای تک سرن از بافرها که حاوی آمونیاک و یون آمونیوم با غلظت کلی $0.1 M$ هستند ($pK_b = 4.7$)، کرسی از روی به صورت کمپلکس شده در مقادیر pH های 8، 9، 10 و 11 را محاسبه کنید. با غلظت کلی Zn^{2+} برابر $10^{-3} M$ شروع کرده و مخذوع

تیتراسیون روی با EDTA در این مقادیر pH را بدست آورید. نقاط منظر با
 50 ، 91 ، 99 ، 99.9 ، 100 ، 100.1 ، 101 و 110% مقادیر
 استوکیومتری EDTA را در نظر بگیرید.

Answer: At 99.9, $pZn = 6.7, 9.3, 10.79, 11.08$
 At 100.0, $pZn = 8.93, 10.74, 11.92, 12.25$
 At 100.1, $pZn = 11.21, 12.22, 13.04, 13.43$

46 - محلولی که با هیدروسی H_2S و CdS اشباع شده است، در $pH=1$ دارای غلظت
 Cd^{2+} برابر $0.001M$ است. محلول دیگری دارای $1M$ از سیانید و اشباع شده
 با هیدروسی H_2S و CdS در $pH=10$ دارای غلظت $Cd(CN)_4^{2-}$ برابر $0.001M$
 است. غلظت Cd^{2+} در محلول دوم کدام است؟ (مقادیر عددی ثابت های تعادل های
 زیرین لازم نیست.) مقدار β_4 برای $Cd(CN)_4^{2-}$ را بدست آورید؟

Answer: $[Cd^{2+}] = 10^{-21}M$, $\beta_4 = 10^{18}$

47 - $\log \beta_4$ برای کلرید، برمید و یدید با Zn^{2+} برابر 1 ، 6 و 12.5 -
 و با Cd^{2+} برابر 0.9 ، 2.53 و 6 در نظر بگیرید. (4 ضریب پوشش برای
 Zn^{2+} (masking index) و Cd^{2+} در محلول های $1.0M$ کلرید، $1.0M$ یدید
 و $0.1M$ و $1.0M$ یدید را محاسبه کنید. ضرایب فعالیت را برابر واحد و
 یون های فلزی را به طور عمده در بالاترین کمپلکس حذر فرض کنید.

(b) با فرض اینکه ثابت های تشکیل مشروط Zn^{2+} و Cd^{2+} با EDTA مشابه
 است، کدام یک از شرایط فوق برای تیتراسیون روی در حضور کادمیم
 مطلوب تر است؟

Answer: (a) ضریب پوشش (masking index) برای Zn (رجه)
 موارد کمتر از 0.1 است؛ ضریب پوشش برای Cd
 به ترتیب برابر 0.9 ، 2.5 ، 2.1 و 6.1 است.
 (b) محلول یدید $1M$ مطلوب ترین حالت است.

48- $\alpha_{Y^{4-}}$ برای EDTA در $pH=12$ (در یک محلول بافر $[Na^+] = 0.1 M$)
 مزایب فعالیت را بلبیروا فرض کنید.

Answer: 0.17

$$\begin{aligned} K_1 &= 10^{-2} \\ K_2 &= 2.1 \times 10^{-3} \\ K_3 &= 6.9 \times 10^{-7} \\ K_4 &= 5.5 \times 10^{-11} \end{aligned}$$

49- یک نمونه 4.013 گرم حاوی ترکیبات آلومینیم و ایندیم به $100.08 mL$ حل و دقیق شده است. یک بخش $10.014 mL$ از این محلول با EDTA $0.01036 M$ به $36.32 mL$ نیاز دارد. دیگر از آن با $0.01142 M$ EDTA به $18.43 mL$ نیاز دارد. درصد آلومینیم و ایندیم در نمونه را محاسبه کنید.

Answer: $Al = 2.228\%$, $Ind = 1.277\%$

50- یک محلول $0.001 M$ آهن (III) با افزودن $0.05 M$ EDTA در شرایط (a) (masking) و (b) شاحن پوشش در $pH=2$ با صرف نظر کردن از شکل کمپلکس‌ها را محاسبه کنید. (c) شاحن پوشش برای آلومینیم (III) را تحت شرایط یکسان بیست آورید.

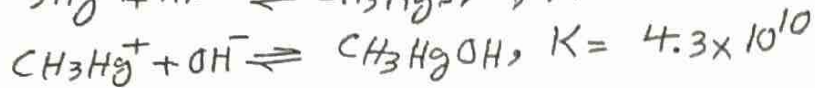
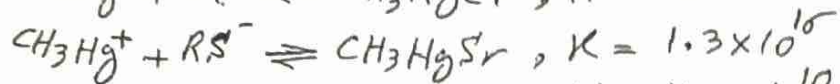
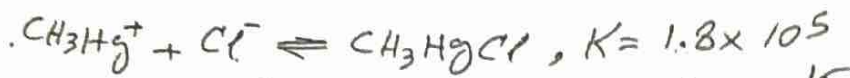
Answer: a) 10.4 , b) 1.4

51- جیوه در موافقت با در صورت وجود دارد؛ به صورت جیوه (II) و به صورت جیوه آلی مانند CH_3Hg^+ در هر دو حالت احتمالاً جیوه به صورت پیوند داره با گروه‌های سولفیدریل پیوند کرده (RS^-) به همراه گروه‌های سولفیدریل اکسیداسیدها، پروتئین‌ها و سایر ترکیبات لیول می‌باشد. در بخش متیل جیوه باید آن از موافقت و نیز ترکیبات RS^+HgSR جدا شود. در یک روش CH_3Hg^+ را می‌توان به CH_3HgCl تبدیل نمود (با HCl) و سپس همراه RS^+ و ترکیبات RS^+HgSR یا بنزن جدا سازی کرد. بنزن جدا سازی شده با محلول آب $HgCl_2$ به صورت تکوان داده می‌شود تا گروه‌های لیول را به صورت ترکیبات RS^+HgSR یا به محلول در بنزن کمپلکس کند. بنزن جدا سازی شده در مرحله بعد با محلول $NH_3, 2M$ تکوان داده می‌شود تا متیل جیوه به صورت CH_3HgOH به فاز آب جدا سازی شود. موفقیت این روش وابسته به کامل شدن تبدیل متیل جیوه به CH_3HgCl در محلول HCl و موثر نبودن

پوشاندن (masking) RSH به وسیله جیوه (II) در محلول آمونیاکی است.
 a) نسبت $[CH_3HgCl] / [CH_3HgSR]$ را در محلول $2M$ HCl آبی با فرض اینکه غلظت کل ترکیبات سولنیتریل برابر $10^{-4}M$ و ترکیبات متیل جیوه برابر $10^{-7}M$ باشد، محاسبه کنید.

b) نسبت $[CH_3HgOH] / [CH_3HgSR]$ را در محلول NH_3 آبی با فرض اینکه غلظت یون هیدروکسید برابر $0.1M$ و غلظت کل ترکیبات متیل جیوه برابر $10^{-7}M$ و ترکیبات سولنیتریل برابر $10^{-6}M$ باشد، محاسبه کنید.
 K_a بیان تعادل $RSH \rightleftharpoons RS^- + H^+$ برابر 3.0×10^{-10} و نیز تقارین ثابت تشکیل زیر معروض است:

Answer: a) 1.8×10^3 b) 0.36

52- نمودار لگاریتمی $\log C$ بر حسب تابعی از pY را برای محلول $10^{-2}M$ از فلز M که $\log K_{MY}$ برابر 10.0 دارد، رسم کنید.